

Мельничук Ірина Іванівна,
*к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту,
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут,
м. Хмельницький, Україна*

ЄДИНИЙ РАХУНОК ДЛЯ СПЛАТИ ПОДАТКІВ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ

Українське податкове законодавство завжди характеризувалося нестабільністю, що негативно позначається на податковій дисципліні, настроях платників та в цілому економіці країни. Зміні зазвичай підлягають ставки різних податків і зборів, їх бази оподаткування, граничні обсяги доходів, які враховуються при обчисленні сум податків, тощо. Проте, у світлі останніх нововведень, які стосуються одразу майже усіх податків і зборів, з 01.01.2021 р. змінюється порядок сплати більшості податків і зборів, що актуалізує завдання з вивчення особливостей запровадженого порядку, його переваг та недоліків.

На сьогоднішній день усі подати і збори в Україні сплачуються платниками за місцем їх державної реєстрації шляхом перерахування коштів з поточного рахунку платника на рахунки одержувачів за допомогою сформованих платіжних доручень за кожним видом податків або зборів, у тому числі, і ЄСВ. Крім того, сплату податків можна здійснити готівкою у касі банку за кожними видом податків, зборів. Такий порядок сплати вимагає від платника:

- 1) мати залишок коштів на власному поточному рахунку;
- 2) формування різних платіжних доручень за видами податків і зборів;
- 3) постійного контролю за реквізитами для сплати податків і зборів;
- 4) контролю своєчасності та повноти сплати податків і зборів для уникнення нарахування штрафних санкцій та виникнення податкового боргу.

З метою спрощення процедури сплати податків законодавець пропонує платникам перейти на інший варіант сплати – шляхом застосування єдиного рахунку.

Досить цікавий, простий і на перший погляд зручний варіант сплати податків міг стати «панацеєю» для платників, що дозволяє уникнути відповідальності за те, що платіж було внесено хоч і вчасно, проте не на той рахунок, неправильність реквізитів отримувача коштів, або ж кошти несвоєчасно надійшли на особовий рахунок у контролюючому органі та ін.. Однак, аналіз правових актів [1-3] в частині запровадження і застосування єдиного рахунку для сплати податків показав, що окремі їх положення значно зменшують переваги застосування такого рахунку, у зв'язку з чим платники не будуть поспішати переходити на такий альтернативний варіант сплати податків, зборів, ЄСВ.

Серед найбільш значущих факторів, які будуть стримувати застосування єдиного рахунку платниками податків, на наш погляд, варто виділити:

- 1) умова щодо подання повідомлення про використання або про відмову від використання єдиного рахунку платником податків лише в електронній формі через електронний кабінет. Зважаючи на те, що більшість зареєстрованих

суб'єктів господарювання в країні є фізичними особами-підприємцями, не усі з них мають електронні ключі, що не дозволяє їм скористатися перевагами спілкування з податковою службою в електронному форматі;

2) обмеження щодо можливостей відмови платника податків від використання єдиного рахунку. Особливий негативний ефект дане обмеження буде мати на початку практики застосування єдиного рахунку, оскільки платник, не знаючи усіх практичних моментів його використання та у випадку виявлення певних недоліків, не зможе перейти на традиційний спосіб оплати податків і зборів, а лише з першого числа місяця наступного календарного року;

3) відсутність періоду тестового застосування єдиного рахунку, протягом якого платник міг би остаточно визначитися у доцільності його застосування, оскільки у п 35.^{1.3} [3] вказано, що з початком використання єдиного рахунку платник податків зобов'язаний здійснювати сплату грошових зобов'язань та/або податкового боргу з податків та зборів, єдиного внеску, інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, через єдиний рахунок, крім окремих випадків. В іншому випадку, кошти, сплачені таким платником податку будуть вважатися помилково сплаченими грошовими зобов'язаннями;

4) із п. 35.^{1.3} [3] випливає, що для формування реєстрів платежів необхідно буде прикладати різну податкову інформацію;

5) черговість сплати платежів з єдиного рахунку, за якою спочатку списуються недоїмки та суми податного боргу, а лише потім суми нарахованих податків і зборів звітних періодів.

Проте, запровадження єдиного рахунку не позбавлено і певних позитивних аспектів, серед яких на даному етапі можна виділити: добровільність застосування, заборона накладення арешту на кошти на єдиному рахунку [2].

Отже, запровадження єдиного рахунку для сплати ЄСВ, податків і зборів може стати суттєвим поштовхом для покращення відносин платників та контролюючих органів. У той же час, механізми запровадження та функціонування такого рахунку мають бути чітко налагодженими, з метою уникнення проблем у майбутньому.

Список використаних джерел

1. *Порядок функціонування єдиного рахунку та виконання норм статті 35¹ Податкового кодексу України центральними органами виконавчої влади: Постанова КМУ від 29 квітня 2020 року № 321. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.10.2020 р.).*

2. *Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження єдиного рахунку для сплати податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 13.04.2020 р. № 559-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-20#Text> (дата звернення: 28.10.2020 р.).*

3. *Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження єдиного рахунку для сплати податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 04.10.2019 р. №190-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190-20#Text> (дата звернення: 28.10.2020 р.).*